

В. П. Козирева, доцент кафедри господарського права і процесу Юридичного інституту «Інститут повітряного і космічного права» Національного авіаційного університету

КРУГЛИЙ СТІЛ З ПРОБЛЕМ ВІДНОВЛЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ БОРЖНИКА ЗА УЧАСТЮ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ У ПРОЦЕДУРАХ БАНКРУТСТВА

В Юридичному інституті «Інститут повітряного і космічного права» Національного авіаційного університету було проведено круглий стіл, присвячений актуальним питанням відновлення платоспроможності суб'єктів господарювання в Україні. Приводом до обговорення є нестабільність ринкової економіки в умовах кризових явищ багатьох ланок фінансової системи. Незадовільний фінансовий стан підприємства є причиною його неплатоспроможності, погіршення фінансово-економічної стійкості, які призводять до незапланованих втрат і недосягнення необхідного результату чи навіть банкрутства. Основним важелем реабілітаційних заходів в разі неплатоспроможності повинна виступити держава.

Організатор проведення круглого столу – доцент кафедри господарського права і процесу Козирева В.П.

Головуючим круглого столу був д.е.н., професор Жук Л.А., який зауважив, що науково-дослідна робота студентів органічно пов'язана з навчальним процесом і є його продовженням, а відтак, форми науково-дослідної і творчої роботи студентів умовно можна поділити на дві категорії: 1) науково-дослідна робота студентів, введена в навчальний процес, а саме: елементи науково-дослідної роботи при виконанні дипломних і курсових робіт, виконання науково-дослідної роботи на практиці, підготовка наукового реферату та інші; 2) науково-дослідна робота студентів, виконувана поза навчальним часом, зокрема: робота в студентських гуртках; участь в студентських конференціях та олімпіадах, круглих столах, науково-практичних семінарах.

Професорсько-викладацький склад ЮІ «ШКП» НАУ брав участь у проведенні круглого столу «Проблеми відновлення платос-

проможності боржника за участю державних органів».

Корчак П. М. – завідувач кафедри господарського права і процесу, к.ю.н. доцент; Жук Л.А. – професор кафедри господарського права і процесу д.е.н., професор; Козирева В.П. – доцент кафедри господарського права і процесу, к.ю.н.; Вєприняк Д.М. – доцент кафедри господарського права і процесу, к.п.н., доцент; Гєлич А.О. – старший викладач кафедри господарського права і процесу; Гєлич Ю.О. – старший викладач кафедри господарського права і процесу; Тимкович І.І. – старший викладач кафедри господарського права і процесу (керівник студентського наукового гуртка кафедри господарського права і процесу ЮІ «ШКП» НАУ)

Запрошені: Яковенко А. Л. – головний державний податковий інспектор відділу представництва інтересів у судах юридичного управління ДІІ у Святошинському районі м. Києва; Гусар Віктор Євстахійович – юрист арбітражного бюро; Неживець О.М. – к.ю.н., доцент кафедри ОРД КНУВС; Солонський І.П. – провідний фахівець юридичної консультації ЮІ «ШКП»

В обговоренні проблемних питань брали активну участь такі студенти: Сердюк П.В., Рожок О.В., Спаська І.І., Головка Ю.Ю. Лебедєв М.О., Баранова М.О., Ляховецька О.В., Ткаченко В.В., Проніна О.П., Рабазулькіна О.О., Бабич І.А., Соколова С.П., Чеботар О., Марченко К.В.

На початку засідання завідувачем кафедри Корчак П.М. було відмічено, що засідання круглого столу за надзвичайно актуальною в наш час темою «Проблеми відновлення платоспроможності боржника за участю державних органів», особливо з огляду на світову фінансово-економічну кризу, котра торкнулась практично всіх галузей вітчизняної еко-

поміки, негативно вплинула на конкурентоспроможність підприємств, а відтак, неможливість «вижити» за таких обставин. Даний захід, як підкреслила виступаюча, проводиться з метою не лише активізації науково-дослідної роботи професорсько-викладацького складу кафедри господарського права і процесу, а й з метою встановлення зв'язків з практичними працівниками та представниками інших навчальних закладів, обміну думками, встановлення конструктивного діалогу з проблемних питань обраної тематики заходу, передачі навичок підготовки до науково-дослідної роботи та виступів студентам ЮІ «ППКП» та молодим ученим.

Козирєва В.П. – к.ю.н., доцент кафедри господарського права і процесу щодо особливостей застосування законодавства про банкрутство державних підприємств та підприємств із частковою державною власністю понад 25%. Було відзначено, що з боку держави повинен бути державний контроль за ефективністю використання державного майна, недопущення тіньових схем приватизації, забезпечення реалізації прав власника – держави в особі спеціально уповноважених державних органів.

Також з виступами були заслухані:

Яковенко А.Л. – головний державний податковий інспектор відділу представництва інтересів у судах юридичного управління ДПІ у Святошинському районі м. Києва «Питання відновлення платоспроможності боржника за участю органу ДПІ», котра в своєму виступі зазначила про особливості відновлення платоспроможності боржника за участю органів державної податкової інспекції. Вказала на місце, повноваження даного органу в справах про банкрутство, а також проблеми реалізації законодавства про банкрутство на практиці.

Гусар В.Є. – юрист арбітражного бюро звернув увагу на судову практику у справах про банкрутство. Ним детально були аналізовані справи, що стосувалися проблемних питань відновлення платоспроможності боржника, якщо більшість голосів мав податковий орган як кредитор.

Неживець О.М. – к.ю.н., доцент кафедри ОРД КПУВС «Особливості реалізації активів державних підприємств у процедурі

ліквідації», які вказали на актуальність обраної теми виступу та нагальні проблеми щодо реалізації правових норм на практиці щодо вирішення даного питання. Неживець О.М. зауважила, що використання банкрутства з метою ускладнення виявлення доказів злочинної діяльності набуло загрозливих для бюджету країни масштабів. Організатори схем протиправної діяльності використовують прогалини чинного законодавства, що дозволяє їм перекласти податкові зобов'язання на підприємства чи організації з ознаками фіктивності, які у подальшому ліквідуються шляхом використання процедури банкрутства без проведення перевірки органами Державної податкової служби.

Вєприняк Л.М. – к.п.н., доцент кафедри господарського права і процесу ЮІ «ППКП» зупинився на питанні «Проблеми податкового кредитора у справі про банкрутство». Було розкрито основні проблеми реалізації повноважень податкового кредитора у справах про банкрутство. Важливою проблемою є те, що державний орган, а саме, Державна податкова служба обмежена у виконанні покладених на неї завдань у процедурі банкрутства, що підтверджується відсутністю обов'язку розпорядника майна боржника, керуючого санацією та ліквідатора надавати на вимогу органів ДПС документи, потрібні для проведення перевірки. Тому, участь цих органів повинна бути реалізована в повному обсязі оскільки, держава може втратити все те, що їй належить за законом.

Солонський І.П. – провідний фахівець юридичної консультації «Питання банкрутства житлово-комунальних господарств» відзначив особливості процедури банкрутства житлово-комунальних господарств, пояснив актуальність даного виступу, особливо з огляду кризового становища житлово-комунальної сфери та наслідки застосування п.8. ст. 5 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

В ході круглого столу за темою «Проблеми відновлення платоспроможності боржника за участю державних органів» відзначено такі доповіді:

Сердюк Н.В. – студентка групи № 504. «Правове становище арбітражного керуючого».

Автором виступу, в першу чергу, було вказано, що в юридичній літературі науковці не мають єдиної думки з приводу природи процедури призначення арбітражного керуючого. В ході виступу було обговорено проблемні питання щодо призначення арбітражного керуючого державним органом з питань банкрутства. На даний час розглядається можливість введення ліцензування господарської діяльності арбітражних керуючих і пропонується, щоб такі дії регулювалися Законом «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Лебедєв М.О. студент групи № 503 «Деякі особливості банкрутства в Україні та подолання правового регулювання». Доповідачем зазначено причини недосконалості законодавства про банкрутство, зокрема, суперечності правових норм Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», а також їх неточність у визначенні певних понять та процедур. Такі фактори призводять до грубих зловживань як з боку боржників, так і кредиторів. З метою удосконалення інституту банкрутства запропоновано передбачити адміністративну та кримінальну відповідальність до суб'єктів підприємницької діяльності.

Баранова М.О. студентка групи № 503 «Повноваження прокурора у справах про банкрутство». Студенткою на підставі діючих правових норм в межах доповіді був зроблений огляд можливих форм участі прокурора у справах про банкрутство, детально проаналізовано кожну з них. Таким чином, авторка дійшла висновку, що прокурор може і повинен застосовувати свої повноваження з метою запобігання вчиненню протиправних дій щодо державного майна, яке перебуває у володінні збанкрутілих підприємств, сприяти захисту різноманітних прав громадян, що порушуються внаслідок призведення до стану цеслатоспроможності підприємства – роботодавця.

Ляховецька О.В. студентка групи № 503 «Деякі аспекти справи про банкрутство ВАТ «Дніпросенерго». В першу чергу, доповідачем було окреслено особливості правового статусу ВАТ «Дніпросенерго», а також особливості визнання цього підприємства банкрутом.

Рожок О.В. — студент групи № 504 «Державна фінансова підтримка санації підприємства». Обрана тема доповіді була присвячена розгляду особливостей державної фінансової підтримки санації підприємств. А також проаналізовано роль Державного департаменту з питань банкрутства підприємств та організацій як основного органу, що реалізує заходи із запобігання банкрутства підприємств, здійснення процедур відновлення платоспроможності боржника.

Рабазулькіна О.О. студентка групи № 503 «Державний департамент з питань банкрутства». В першу чергу, студенткою вичерпно було розкрито зміст основних причин, які призвели до створення Державного департаменту з питань банкрутства як урядового органу державного управління, котрий входить до складу Міністерства економіки України та йому підпорядковується. Також визначено мету його створення та правовий статус.

Соколова С.П. студентка групи № 503 «Господарський суд як суб'єкт процесуальних правовідносин у провадженні справ про банкрутство». Студенткою на початку доповіді визначено мету обраного виступу, а саме, дослідження особливостей процесуального статусу та характеру повноважень господарського суду в провадженні у справах про банкрутство, а також проблем, пов'язаних із гласністю, відкритістю судового процесу і застосуванням суддівського розсуду при розгляді зазначених справ. Відтак, Соколова С.П. робить висновок, що за провадження спеціалізованих судів з розгляду справ про банкрутство можливе лише за наявності науково обґрунтованої концепції реформування законодавства про банкрутство та створення економічних умов для функціонування таких судів.

Чеботар О.А. студентка групи № 503 «Протиріччя органів ДПС у виконавчому провадженні». Чеботар О. на підставі статистичних даних та звітної документації органів державної влади робить висновок в своїй доповіді, що у більшості справ на тривалість виконання рішень національних судів впливає порушення провадження у справі про банкрутство підприємства-боржника. У зв'язку з цим заявники змушені скаржитися до Європейського суду з прав людини. Відтак, автором

зроблено висновок про необхідність удосконалення положень законодавства України, які стосуються строків тривалості процедур санації та ліквідації у справах про банкрутство.

Марченко К.В. студентка групи 503 «Банкрутство і податки». Основний зміст виступу Марченко К.В. був присвячений аналізу положень Закону України «Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами і державними цільовими фондами» та «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Зокрема, розглядалися проблемні питання оподаткування юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців щодо обов'язкових платежів та зборів тощо.

Головко Ю.Ю. студентка групи № 504 «Діяльність арбітражних керуючих: нормативне врегулювання та необхідність законодавчого вдосконалення» присвятила свій виступ аналізу правових норм щодо повноважень арбітражного керуючого та механізму їх реалізації на практиці, вказала на основні положення нормативних актів, котрі потребують нагального вдосконалення з метою оптимізації діяльності арбітражного керуючого.

Паприкінці заходу запрошені та, зокрема, головуєчий круглого столу Жук Л.А. к.е.п., професор кафедри господарського права і процесу, відзначили високий рівень підготовки до виступів студентів ЮІ «ННКП», їх намаганням павести різні точки зору науковців щодо проблемних питань банкрутства та спроби висловити власні пропозиції удосконалення чинного національного законодавства про банкрутство. Також запропеленими була висловлена пропозиція щодо проведення подібних заходів найближчим часом.

Відтак, одностайно було ухвалено:

— продовжити розгляд вищезазначених актуальних науково-практичних проблем на подальших конференціях як в ЦАУ, так і за межами;

рекомендувати доповіді, які мають нові наукові

результати до опублікування у Юридичному віснику;

продовжити наукові роботи і дослідження за напрямками удосконалення відновлення платоспроможності господарюючих суб'єктів.